Zmiany w ramowych planach nauczania wracają na tapetę. MEN przedstawia nowy projekt

Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
Opublikowano: czwartek, 29, styczeń 2026 14:11
Piotr Majoch
Odsłony: 696

Ministerstwo Edukacji Narodowej podejmuje drugą próbę zmiany rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. Wcześniejszy projekt, przedstawiony Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w listopadzie ub. r., nie mógł wejść w życie z uwagi na zawetowanie nowelizacji Prawa oświatowego, którego przepisy były jego podstawą prawną.

W nowej wersji projektu rozporządzenie nie jest pisane od nowa. Zmiany obejmują dotychczas obowiązujący w tym zakresie akt, tj. rozporządzenie Ministra Edukacji z 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. Podtrzymane zostały natomiast kluczowe założenia, takie jak:

Zmiany w tygodniowym wymiarze zajęć edukacyjnych w klasach szkoły podstawowej

Zmiany przewidziane w projekcie obejmują przedmioty przyrodnicze, a także nowe przedmioty szkolne. Zgodnie z planem projektodawców, w klasach IV-VI szkoły podstawowej realizowana będzie przyroda, której poświęcone zostaną po trzy godziny w tygodniu w każdej z klas. Będzie to przedmiot zintegrowany, za czym idzie ograniczenie nauczania "specjalistycznych" przedmiotów w klasach IV-VI. W klasach VII i VIII planuje się natomiast realizację biologii i geografii w wymiarze po dwie godziny w klasie VII i jednej w klasie VIII. Odwrotnie ma być w przypadku chemii i fizyki - w przypadku tych przedmiotów więcej lekcji ma odbywać się w klasach VIII. Niezależnie od różnic, każdy spośród czterech przedmiotów przyrodniczych będzie nauczany w wymiarze trzech godzin tygodniowo.

Inne zmiany w tym obszarze obejmują dołączenie edukacji obywatelskiej, która zastąpi nauczany w VIII klasie przedmiot pod nazwą "wiedza o społeczeństwie". Lekcje przedmiotu znanego nauczycielom i uczniom od września 2025 r. mają się odbywać w wymiarze jednej godziny tygodniowo w klasie VI i VII. Ostatnią dużą zmianą w obszarze tygodniowego wymiaru zajęć edukacyjnych jest zastąpienie lekcji techniki zajęciami praktyczno-technicznymi. Przedmiot kompatybilny z nową podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej będzie realizowany w wymiarze dwóch godzin tygodniowo w klasach IV-VI.

Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły - po nowemu

Godziny przeznaczone do dyspozycji dyrektora szkoły mają służyć organizacji zajęć rozwijających fundamentalne kompetencje uczniów. Projektodawca wspomina w tym kontekście o kompetencjach matematycznych, językowych, cyfrowych i ruchowych. Tego typu zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów w zależności od ich potrzeb, ma być w szkole więcej. W świetle projektu rozporządzenia zmieniającego §2 ust. 1 pkt 4 aktu obowiązującego, dyrektorzy szkół będą mieli do swojej dyspozycji nie 4 jak dotychczas, lecz 6 godzin w każdej klasie od IV do VIII. Bez zmian pozostanie natomiast wymiar takich godzin w klasach I-III. Należy przy tym podkreślić, że proponowane zmiany nie dotyczą szkół podstawowych specjalnych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

Tydzień projektowy na nowych podstawach

Zgodnie z intencjami projektodawcy, w każdym roku szkolnym w klasach IV-VIII szkoły podstawowej będą odbywać się tygodnie projektowe - pięciodniowe wydarzenia, podczas których uczniowie będą prezentować przygotowane w grupach pod opieką nauczyciela rozwiązania określonych problemów z wykorzystaniem zróżnicowanych metod. Celem jest zwiększenie nacisku na rozwijanie wśród uczniów

Phoca PDF

praktycznych umiejętności, a także rozwijanie umiejętności interpersonalnych połączone z nauką współpracy i integrowaniem wiedzy z różnych przedmiotów. Realizacja projektu ma opierać się na czterech fundamentach, tj.:

- sformułowaniu lub wyborze tematu projektu edukacyjnego,
- określeniu celu projektu edukacyjnego,
- zaplanowaniu i wykonaniu etapów jego realizacji,
- publicznym przedstawieniu rezultatów projektu.

Zadaniem dyrektora szkoły związanym z organizacją tygodnia projektowego ma być wskazanie jego terminu w danym roku szkolnym. Projektodawca pozostawia w tym obszarze względną swobodę, by ustalenie terminu i sposobu realizacji projektów mogło zagwarantować wypracowanie jak najbardziej odpowiedniego rozwiązania. Należy przy tym wspomnieć, że w czasie trwania tygodnia projektowego mają odbywać się nieobowiązkowe zajęcia edukacyjne - wychowanie fizyczne, edukacja zdrowotna, religia lub etyka, zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych i zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W pozostałym wymiarze zajęć uczniowie pod opieką nauczyciela będą realizować projekty edukacyjne.

Godzina wychowawcza z odpowiednim przesłaniem

Projektodawca podtrzymuje zamiar wyodrębnienia przynajmniej jednej godziny lekcyjnej w miesiącu na podjęcie przez wychowawcę z uczniami klas IV-VIII tematyki obejmującej wiedzę o bezpieczeństwie i kształtowaniu odpowiednich postaw wobec różnorakich zagrożeń. Intencją projektodawcy jest, aby w ten sposób już na etapie szkoły podstawowej budować wśród młodych obywateli tzw. odporność społeczną i wzmacniać postawy proobronne, także poprzez wpajanie zasad zachowania się w sytuacjach różnych zagrożeń. Proponowana zmiana przejawia się w rezygnacji z przepisu wskazującego na tematyczne kierunki zajęć z wychowawcami. Umieszczone w rozporządzeniu w obecnym kształcie kwestie problemów społecznych i udzielania pierwszej pomocy znajdą się w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Zmiany ramowych planów nauczania w załącznikach do projektu

W ramach przedstawionego projektu przewidziano również zmiany w konkretnych typach szkół podstawowych. W szkołach specjalnych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym ma zostać wyodrębnionych sześć rodzajów zajęć edukacyjnych zamiast dotychczas czterech. W nowym porządku będą to:

- porozumiewanie się,
- edukacja środowiskowa,
- edukacja społeczna,
- edukacja osobista i zdrowotna,
- edukacja artystyczna,
- wychowanie fizyczne,

przy czym aktualnie są to:

- funkcjonowanie osobiste i społeczne,

Phoca PDF

- zajęcia rozwijające komunikowanie się,
- zajęcia rozwijające kreatywność,
- wychowanie fizyczne.

Zmiany wiążą się z wolą zwiększenia wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie najbardziej istotnym z perspektywy funkcjonowania osób dotkniętych tym rodzajem niepełnosprawności. Propozycje opierają się na założeniach modelu biopsychospołecznego oraz wytycznych Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF).

Inne zmiany mają charakter dostosowujący i wiążą się z zastąpieniem wiedzy o społeczeństwie edukacją obywatelską w ramowych planach nauczania dla klas VII i VIII szkół podstawowych dla dorosłych (prowadzących zajęcia w formie stacjonarnej i formie zaocznej), a także w klasach VII i VIII oddziałów specjalnych przysposabiających do pracy.

Nowe ramowe plany nauczania będą wdrażane stopniowo, by całkowite wdrożenie reformy programowej miało miejsce od roku szkolnego 2030/31. Samo wejście w życie rozporządzenia zmieniającego zostało przy tym obliczone na 1 września br. Projektodawca - podobnie jak w przypadku wcześniejszego projektu - deklaruje, że finansowe skutki proponowanych zmian zostaną pokryte z oszczędności wynikających ze zmian w zakresie organizacji zajęć religii i etyki. Zdaniem resortu, są to oszczędności wystarczające, przy czym - jak powszechnie wiadomo - o jakichkolwiek oszczędnościach trudno mówić w sytuacji luki potrzeb oświatowych opiewających na dziesiątki miliardów złotych. Stosowna uwaga w tym zakresie została wniesiona przez ZPP przy okazji opiniowania poprzedniej wersji projektu i z pewnością zostanie podniesiona ponownie.

Źródło: RCL

Phoca PDF